

einfach, und mit genügender Genauigkeit für die Praxis erfolgen.

Verf. empfiehlt zu diesem Zweck ein graphisches Verfahren, usw. aufgrund der *Ajtay*-schen Formel: $N = \sqrt{x^2 + \varphi^2}$.

Auch betont Verf., dass es zweckmässiger ist, statt tatsächlicher Auftragung die mit Hilfe der Werte „ x “ und „ φ “ bestimmte Lage der einzelnen Bestände in einem Verzeichnis festzulegen, da man auf diese Weise vom Graphikon öfters Gebrauch machen kann.

*

Détermination graphique du nombre V. Ajtay de l'ordre naturel des coupes, par I. Rikly.

Se fondant sur la formule $N = \sqrt{x^2 + \varphi^2}$ de M. *Ajtay*, l'Auteur propose un simple procédé graphique pour la détermination de l'ordre des coupes.

*

The graphical determination of V. Ajtay's natural felling serial number. By I. Rikly.

The author suggests for the determination of the felling serial number, on the basis of *Ajtay's* formula: $N = \sqrt{x^2 + \varphi^2}$, a simple graphical method.

A német erdészeti felsőoktatás reformja.

Akik figyelemmel kísérik a „Külföldi lapszemlé“-ben ismertetett közleményeket, tudni fogják, hogy nemesak nálunk követik egymást sűrűn a tanügyi reformok (amelyek az elemi iskolától az egyetemig forgatják fel a régi rendszert, sőt néhányszor az alig egy-két évig fennálló alapokat...!), hanem állandóan időszerű a kérdés Romániától Mexikóig majdnem mindenütt a világon.

Az erdőgazdaság súlyának növekedésével, a nyersanyagpótlás biztosítására és az önellátás kiépítésére való törekvésben szinte magától értetődő következmény, hogy a gazdasági ágak teljesítőképességének növelésére minden ország a legmesszebbmenő intézkedéseket lépteti életbe.

Ezek a rendszabályok kiterjednek a szakoktatásra is, mert hiszen kétségtelen, hogy a gazdaságok sorsának leendő intézőit minél tökéletesebben fel kell fegyverezni a munkájukhoz. Nemesak azért, hogy megállhassák helyüket az egyre élesebbé váló versenyben, hanem *elsősorban azért,*

hogy a gondjukra bízott fontos nemzeti javaknak zavartalan fenntartása, sőt növelése érdekében kellő biztosítékot tudjanak szolgáltatni.

A világháború ebből a szempontból is nagyon tanulságos volt.

Annnyira, hogy még a kimeríthetetlen gyarmati kincsekkel rendelkező Anglia is óriási áldozatokat hoz az anyaország erdőtökéjének gyarapítására. S bár az angol nép konzervativizmusa és az egyéni szabadság iránt érzett tisztelete nehezen tud megbarátkozni az irányított gazdaság elveivel, az erdőtelepítés, -ápolás és -használat érdekében egyre erősebb közeledést látunk a középeurópai viszonyokhoz.

Franciaországban — amint tudjuk — az erdőtisztképzés teljesen katonai jellegű, mert a középkor óriási erdőpusztításai nyomán keletkezett kopárok befásítása elsősorban honvédelmi feladat. Ügyszintén a géperejű járművek üzemének a külföldi nyersanyagtól való függetlenítése. Ezt az utóbbi szempontot nagyon komolyan veszik, amit az a tény is igazol, hogy Franciaországban fut ma — viszonylag is — a legtöbb fagazzal hajtott autó.

Olaszország az ő alig 18%-os erdősültségével ugyan csak nehéz feladat előtt áll a nyersanyag-ellátás kérdésében. De hogy milyen eredményeket tudott *Mussolini* teremőereje alig néhány év alatt az erdőgazdaság terén is elérni, azt legjobban a „*Milizia Forestale*“ fennállásának 10 éves jubileuma alkalmával kiadott emlékkönyvből ítéphetjük meg, amelyet lapunk legutóbbi számában ismertettünk.

A német erdőgazdaság tudományos megalapozottság és belterjes kezelés szempontjából kétségtelenül vezetőszerepet játszik nemcsak Európában, hanem világviszonylatban is. Az elért eredményeket elsősorban annak köszönheti, hogy minden időben a *kiváló szakembereknek egész serege* állította a nemzet szolgálatába tudását és munkaerejét.

A németországi 6 erdészeti főiskolát sűrűn látogatták mindig külföldi hallgatók is és a német oklevél egyformán márkát jelentett annak ellenére, hogy szervezetben és tanulmányrendben meglehetősen nagy különbségek állottak

fenn az egyes intézmények között. Három közülük ugyanis (München, Freiburg és Giessen) tudományegyetem keretében működik, mint annak egy-egy önálló kara, illetőleg osztálya. A szászországi Tharandtban lévő főiskolát néhány évvel ezelőtt csatolták szervezetileg a drezdai műegyetemhez. Eberswaldeban és Hann.-Mündenben pedig önálló erdészeti főiskolák működnek ma is.

Az a gyökeres politikai változás, amelyet *Hitler* kancellár uralomrajutása jelent a Németbirodalom történetében, messzemenő átalakulásokat hozott magával a gazdasági életben is. A lefegyverezett és ellenfeleinek teljesen kiszolgáltatott állam bámulatos rövid idő alatt talpraállott és miután katonai tekintetben is megerősödött, minden erőfeszítéssel arra törekszik, hogy gazdaságilag is függetlenítse magát a külföldtől.

Ez a magyarázata annak, hogy az önellátás minél teljesebb mértékű megvalósítását közgazdaságuk sarkalatos tételének tekintik és ennek érdekében a legmesszebbmenő intézkedéseket léptetik életbe.

A 24%-os erdősültséggű Németbirodalom évi fatermése — a fogyasztás óriási mértéke mellett — távolról sem fedezi a szükségletet és a behozatal súlyos milliókkal terheli az államháztartás számláját. Miután pedig a nyersanyagok egész sorának pótlására egyre fokozottabb mértékben veszik igénybe a fát (mesterséges gyapjú, szesz, cukor stb.), érthető, hogy az erdőgazdaság belterjesebbé tétele, a fatőke gyarapítása, a termelés növelése és gazdaságosabb kihasználása elsőrendű *állambiztonsági* feladattá vált.

Ennek a vezérlőgondolatnak kellett alárendelni az autonómiájukon belül meglehetősen külön utakat járó erdészeti felsőoktatásügyi intézményeket, mert a tananyag terjedelmében és elrendezésében, a vizsgarendben stb. mutatkozó eltérések miatt a múltban különböző nehézségek merültek fel. Nemcsak olyan esetben, amikor valaki több főiskolán óhajtott tanulmányait elvégezni, hanem a szolgálatba lépésnél és az előmenetelnél is.

Eberswalde, Hann.-Münden és Tharandt az északnémet fenyő-régió számára neveltek erdőtiszteket, míg a másik há-

rom egyetemi karon főleg a déli és délnyugati viszonyokat tartották szem előtt. Ez volt az oka annak, hogy a két tábort — még bizonyos általános érvényű erdőgazdasági kérdésekben is — sokszor áthidalhatatlannak látszó ellentétek választották el egymástól és a specializálódás nem egy esetben egyoldalúsággá torzult.

Mult évi október hó 25-én jelent meg a birodalmi erdőmesternek a birodalmi közoktatásügyi miniszterrel együttesen kiadott rendelete, amely az erdészeti felsőoktatást közös alapokra fekteti mind a hat főiskolán.

A reform alapelveit a rendelet röviden a következőkben foglalja össze:

„A kiképzés célja kifogástalan jellemű erdőtisztek nevelése, akiknek nemcsak átfogó képzettségről és kellő szaktudásról kell mindig tanúságot tenniök, hanem arról is, hogy mélyen áthatja őket a népi közösség érzése s mint ilyenek, minden tekintetben a néppel és a népért élve, példás magatartással s teljes felelősséggel őrzik és ápolják a rájuk bízott nemzeti vagyont: a német erdőt“.

A rendelet 1. §-a szerint a magasabb fokú erdőtiszti szolgálathoz csak az szerezheti meg a jogosultságot, aki:

1. az erdőtiszti pályán való működéshez engedélyt nyer,
2. valamelyik főiskolán az előírt tanulmányokat, valamint a velük kapcsolatos *gyakorlati tanfolyamot* elvégezte s a szabályszerű két szigorlatot letette,
3. legalább 2½ évig *előkészítő gyakorlati szolgálatot* teljesített,
4. az előírt nagy *államvizsgát* a kinevezett bizottság előtt letette.

Az erdőtiszti pályán való működéshez csak azok nyerhetnek engedélyt, akik:

1. igazolják, hogy német, vagy vele rokon vérből származnak,
2. teljesen megbízhatóknak tekinthetők olyan szempontból, hogy mindig fenntartás nélkül a nemzeti-szocialista állameszmét fogják szolgálni,

, 3. érettségi bizonyítványukat valamelyik német birodalmi középiskolában szerezték, vagy a birodalmi közoktatásügyi miniszter által elismert hasonló képesítést tudni igazolni,

4. a birodalmi munkaszolgálat és a véderő kötelékében az előírt tényleges szolgálatnak eleget tettek,

5. *testi és jellembeli alkalmasságuk*, előéletük és teljesítményeik alapján biztosítékot tudnak nyújtani arra vonatkozólag, hogy *jövendő pályájuk különleges követelményeinek* minden tekintetben meg fognak felelni.

Az egységes tanterv lehetővé teszi, hogy az erdőtisztí pályára készülő ifjúság bármelyik főiskolán végezhessen el tanulmányait.

Népesedéspolitikai szempontból szükségesnek mutatkozott a tanulmányi idő lehető megrövidítése. Mert a középiskolai tanulmányok befejezését közvetlenül követő félévi munkatábori és két évi katonai szolgálat, valamint az államvizsga előtti kötelező gyakornokoskodás úgyis tetemes időt vesznek el egy fiatalember életéből, *már pedig az államnak minden igyekezetével azon kell lennie, hogy a családalapítás lehetősége ne tolódjék el túlkésőre.*

Ez a magyarázata annak, hogy az egész világon általánosan 8 félévben megállapított tanulmányi idő a német reform 7 félévre szállította le.

A főiskolák részéről kezdetben természetesen erős ellenállás nyilvánult meg a tervezetnek erre vonatkozó rendelkezésével szemben, mert a tudományos színvonal csökkenésétől tartottak. Nem is egészen indokolatlanul, ha szakunk egyes ágainak egyre bővülő ismeretköreire gondolunk.

A német gazdasági élet keretében azonban megoldható volt a probléma. Igaz ugyan, hogy csak a műszaki tárgyak rovására, mert ezek az új tanulmányi rendből jóformán teljesen eltűntek. De Németországban ez nem jelent hátrányt az erdőtiszt-képzés terén, mert az egész birodalomról teljesen új kataszteri térképek állanak a gazdaságok rendelkezésére és a műszaki feladatok elvégzéséhez nemcsak az államnak, hanem a nagyobb magánbirtokosoknak is külön mérnökeik vannak, úgy hogy az erdőtiszt mindennapi gyakorlatá-

ban csak elvétve találkozik kisebb jelentőségű technikai feladatokkal.

A tanulmányi idő két, egymástól élesen elhatárolt részre oszlik.

Az első, három félévre terjedő szakasz az előkészítő tantárgyakat öleli fel, a következő csoportosítással:

Egy általános áttekintést adó „Bevezetés“ mellett tekintélyes óraszámot vesznek igénybe az „Alapvető tantárgyak“ első részét alkotó politikai és közgazdasági ismeretek, amint ezt az új német államforma megköveteli. A rendelet maga is leszögezi, hogy az oktatás a multban tisztára természettudományi alapokon épült fel és az erdőgazdaság a köztudat szerint nem volt más, mint alkalmazott természettudomány. *Az átfogóbb érvényű politikai és nemzetgazdasági szemlélet* éppen ezért meglehetősen idegen volt az erdőtisztek előtt.

Miután azonban az új német állam mindenben a népet, mint a nemzeti lét alapját és végső célját helyezi előtérbe, elkerülhetetlenül szükséges, hogy a nemzeti vagyon egyik legfontosabb részét jelentő erdőnek a gondozói politikai és közgazdasági szempontból is céltudatos, teljes kiképzést nyerjenek.

Az alapvető tantárgyak második csoportja: a természettudományi ismeretek a hét félév összes óraszámának 28%-át veszik igénybe. A mellékelt kimutatásból látható, mennyire a legszükségesebb tudnivalókra szorítkoznak.

Leglényegesebb változtatás a régi tanrenddel szemben a kötelező gyakorlati kiképzés intézményes rendszerezése.

Eredetileg az volt a terv, hogy a munkatáborban és a katonaságnál eltöltött szolgálat után közvetlenül következék ez a gyakorlat. Miután azonban a pedagógusok joggal kifogásolták, hogy az érettségi vizsgát követő 2½ esztendei, nagyobbrészt testi munkában eltöltött idő amúgyis eléggé kizökkenti az ifjúságot a komoly, tudományos elmélyedésből, igyekeztek más megoldást találni.

Igen figyelemreméltó, hogy a nyári szünetben való foglalkoztatásnak még a gondolatát is elvetették. Azzal az

I. Előkészítő tanulmányi idő.

	Átlagos heti óraszám			Megjegyzés
	I. (téli)	II. (nyári)	III. (téli)	
	I 6 1 é v			
1. Bevezetés az erdészeti tudományokba	2	—	—	Szabdon vá- lasztható szigor- lati tárgyak: <i>Népsmeretlen</i> <i>Gazdaságtör- lénet</i> <i>Statisztika</i> <i>Földrajz</i> <i>Fizika</i> <i>Idégen nyelvek</i>
2. Alapvető tantárgyak				
<i>a) Államtudományi tantárgyak:</i>				
* { Német jog	2	—	—	} 19 órs = 12 ⁰ / ₀
* { Nép és állam	2	—	—	
* { Nép és faj	—	1	—	
* { Nép és gazdaság	1	—	—	
* { Közgazdaságtan	—	3	—	
* { Közgazdasági politika	—	—	3	
* { Pénzügytan	—	—	2	
<i>b) Természettudományi tantárgyak:</i>				
* { Szervetlen vegytan	3	—	—	} 33 óra = 28 ⁰ / ₀
* { Szerves vegytan (válogatott fejezetek)	—	2	—	
* { Földtan I.: Alapismeretek	3	—	—	
* { Földtan II.: Alkalmazott rész: Ásvány- tan, Kőzetan erdészek részére	—	2	—	
* { Talajtan I.: Alapismeretek	—	3	—	
* { Talajtan II.: Alkalmazott rész	—	—	2	
* { Általános növénytan	3	—	—	
* { Növényrendszertan erdészek részére (Fafajok és termőhely-jellemző növé- nyek)	—	4	—	
* { Az erdei fák felépítése és élete	—	—	2	
* { Állattan erdészek részére	—	4	—	
* { Időjárás (válogatott fejezetek)	3	—	—	
† { Mennyiségtan (válogatott fejezetek)	2	—	—	
Alapvető tantárgyak összesen is:	49	21	19	9
25 ⁰ / ₀ gyakorlat:	13	2	4	7
Heti óraszám összesen:	62	23	23	16

Megjegyzés: A *-gal jelölt tananyag *kötelező*, a †-el jelölt pedig *szabodon választható* szigorlati tárgyköröket jelent.

II. Szaktanulmányi idő.

	Átlagos heti óraszám				Megjegyzés
	IV. téli	V. nyári	VI. téli	VII. nyári	
	f é l é v				
3. Szaktantárgyak:					
<i>a) Erdészeti tantárgyak</i>					
* { Erdőművelés I.: Alapfogalmak	4	—	—	—	
* { Erdőművelés II.: Módszerek	—	4	—	—	
† Termelőhelyismerettan (válogatott fejezetek)	—	—	—	1	
{ Növénykórtan	2	—	—	—	
* { Erdészeti rovartan	4	—	—	—	
* { Általános erdővédelemtan, madárvédelem	—	—	2	—	
* Erdészeti földméréstan	2	—	—	—	
* { Fatömeg-meghatározástan	2	—	—	—	
* { Növedékszámítástan	—	2	—	—	
* { Erdőrendezéstan I.: Elmélet	—	—	3	—	
* { Erdőrendezéstan II.: Módszerek	—	—	—	2	
* Erdészeti üzemgazdaságtan és erdőértékszámítástan	—	—	4	—	
{ Erdőhasználattan I.: Faismerettan (a fa erômüvi és vegyi feldolgozása)	3	—	—	—	
* { Erdőhasználattan II.: A fa kitermelése és közelitése, munkatan	—	3	—	—	
Erdőhasználattan III.: A fa értékesítése és felhasználása, mellékhasználatok	—	—	2	—	
* Utépités (a fa elszállítá-a)	—	2	—	—	
{ Erdészeti politika, Erdőgazd. földrajz	4	—	—	—	
{ Fapiac-ismerettan	—	2	—	—	
{ Jogi ismeretek erdészek részére I.: Polgári jog	—	2	—	—	
Jogi ismeretek erdészek részére II.: Büntető jog	—	—	1	—	
* { Jogi ismeretek erdészek részére III.: Közigazgatási-tisztviselői-munkás- és biztosítási jog	—	—	3	—	
* Erdészeti történelem	—	—	—	3	
* Erdészeti igazgatás	—	—	—	—	
<i>b) Egyéb tantárgyak:</i>					
{ Vadászat, vadgazdaságtan	—	—	2	—	
* { Vadászati jog	—	—	—	1	
† Halgazdaságtan I.: Alapismeretek	—	—	1	—	
† Halgazdaságtan II.: Alkalmazott rész	—	—	—	1	
† Mezőgazdaságtan	—	—	—	2	
† Természetvédelem	—	—	1	—	
Szaktantárgyak összesen: 67	21	15	19	12	67 óra = 58%
20% gyakorlat 13	3	8	5	10	
20% szeminárium 13	—	—	—	—	
Heti óraszám összesen: 93	24	23	24	22	

indokolással, hogy *a vakációnak teljesen a pihenést kell szolgálna*, mert a léleknek szüksége van azokra a „teremtő-erejű szünetek“-re, amit a szórakozás, sport, utazás és egyéb testi vagy lelki kedvtelés jelentenek. Így került a gyakorlati idő mint közbeiktatott tanulmányi megszakítás az első időszak végére.

Miután a III. (téli) félév februárban végződik, a IV. — ugyancsak téli — félév pedig októberben kezdődik, hétfő egész hónap áll a gyakorlati kiképzés céljaira. Ez teljesen elegendő, mert még az erdőhasználat terén felmerülő munkák bemutatására is bőséges alkalom nyílik az erdőlésekkel kapcsolatosan végzett vágatásoknál, valamint azokban a kerületekben, ahol nyári termelés is folyik.

A rendelet erre vonatkozó szakaszai semmi kétséget nem hagynak bennünk az iránt, *mennyire szükségesnek és fontosnak tartják a német szakkörök az erdőgazdaság terén felmerülő minden legkisebb részletmunkában való jártasságnak az elsajátítását.*

Az erdészeti pályára készülő fiatalságnak már a munkatáborokban eltöltött idő alatt is a lehetőség szerint alkalmat nyújtanak arra, hogy az erdészettel kapcsolatos műszaki feladatokkal (útépítés, vadpártakszabályozás stb.) foglalkozzék és így az állami erdőgondnokságokban előtendő héthónapos gyakorlati kiképzés legnagyobb részét gazdasági munkálatokra vehető igénybe.

Ez az oktatás *az arra kiválasztott állami erdőgondnokságokban és különleges rendeltetésű kiképzőtáborokban történik, gyakorlati erdőtisztek vezetése alatt és egészen kis csoportokra való tagolással.*

Az előkészítő tárgyak hallgatását eredetileg a négy egyetemen akarták kötelezővé tenni. Ez ellen azonban a két önálló erdészeti főiskola olyan élesen foglalt állást, hogy *patinás multjukra és az erdészeti szakképzés terén elért hervadhatatlan érdemeikre való tekintettel az intéző körök a két főiskola részére is meghagyták a teljes kiképzés jogosultságát.*

Csupán a szükséges általános áttekintés megszerzése

és az egyes országokban fennálló különböző erdészeti viszonyok megismerése céljából teszi a rendelet kölesőnösen kötelezővé a hallgatók részére, hogy a tanulmányi időből legalább két félévet egy egyetem, illetőleg főiskola keretében kell lehallgatniok. Mint a cserére legalkalmasabb időt, a IV. és V. (tehát az első két szakbeli) félévet jelöli meg, hangsúlyozván, hogy az utolsó két félévet ajánlatos azon a főiskolán vagy egyetemen hallgatni, ahol a jelölt a II. (szak)szigorlatot óhajtja letenni.

A tulajdonképpeni szaktárgyakat felölelő tanulmányi idő négy félévre terjed.

A kimutatásból látható, milyen következetességgel igyekezett a tervezet a *hallgatóság tehermentesítését* elérni és az erdészeti tudományok óriási anyagából *valóban csak a legszükségesebbet kiválasztani.*

Ennek a törekvésnek a szolgálatában áll az a rendelkezés is, hogy *erdész-tanár csak olyan szakember lehet, aki maga is hosszabb időt töltött gyakorlati szolgálatban.*

Mind az előkészítő, mind pedig a szaktanulmányi idő végén szigorlatot kell tenniök a hallgatóknak a rendeletben megjelölt tárgykörökből, amelyek több tantárgyat is felölelhetnek. Erre való tekintettel a harmadik, illetőleg a hetedik félév óraszámja kevesebb az átlagosnál.

Ezenfelül minden hallgató köteles mind a két szigorlaton *legalább egy-egy szabadon választott tárgyból is vizsgázni* és egyes tudományos részletkérdésekkel való foglalkozását legalább *két szeminárium* látogatásáról szóló bizonylattal igazolnia.

Megkívánja a rendelet a hallgatóktól azt is, hogy *általános műveltségük elmélyítése céljából nem szorosan szakirányú előadásokat is látogassanak.*

Az egyes tárgyakra megállapított heti óraszám csak tájékoztató jellegű, amelytől a dékán saját hatáskörében 10%-os eltérést engedhet meg mind a két irányban. Ez adja meg a lehetőséget ahhoz is, hogy amennyiben valamelyik főiskolán egyes tárgyaknak különösen eredményes művelővannak, amelyek speciális kiképzésben részesülni óhajtókat

vonzanak oda, ezt meg is találhassák és így a tanárok tudományos munkájukban korlátozást ne szenvedjenek.

Nyomatékosan hangsúlyozza azonban a rendelet, hogy a vizsgáztatás a tanár legfelelősségteljesebb kötelessége, *az osztályzat a tanítás eredményességének a mértéke* és ezért a tanítás menetét és a leendő erdőtisztek tudását megbízott szakember által szigorúan *ellenőrizni az államnak is kötelessége.*

*

Úgy vélem, az a határozott lépés, amellyel a Harmadik Birodalom erdészeti szakoktatását megreformálta, nem lehet számunkra teljesen közömbös.

Mert ha 100 éven keresztül átvettünk Németországtól tudományos eredményeket és gazdasági elveket — sokszor, sajnos, a különleges hazai körülményeink között való alkalmazhatóság elbírálása nélkül —, akkor teljes mértékben indokolt, hogy figyelemre méltassunk olyan törekvéseket, amelyek kihatásukban kétségtelenül jelentős mértékben szolgálják a szakoktatás megerősödését és azon keresztül az erdőgazdaság fejlődését.

Ezeket öt csoportba sorozhatjuk.

Az első és legsúlyosabban latbaeső körülmény, amely az új tanulmányrend megalkotásánál és lényegében szemünkbe tűnik: *az államerdészet legfőbb irányítójának döntő befolyása az erdészeti oktatásügyre.*

Ezt azért kell hangsúlyozottan kiemelnünk, mert a *magyar erdőmérnök-képzés jelenleg sajnálatosan nélkülözi a gyakorlati erdőgazdasággal való kapcsolatot.*

Az 1934. évi X. t.-c., amely ősi Alma Materünket — önállóságának megszüntetésével — a Műegyetem egyik osztályává sorozta be, bizonyos mértékben lehetővé teszi ugyan a földművelésügyi kormányzat számára a szakérdekek védelmét, de a döntést nem adta a kezébe és így *nincs meg a lehetőség ahhoz, hogy a szakoktatás menetét és korszerű fejlődésének feltételeit figyelemmel kísérhesse, illetőleg a szükséges befolyást érvényesíthesse.*

Attól kell tehát tartanunk, hogy erdészeti felsőoktatá-

sunk teljesen elszakad *leghivatottabb gyámolítójától és elveszti lába alól azt a a talajt, amelyből kinőtt és amely számára az életerőt jelenti.*

Más a helyzet Németországban.

Ott éppen megfordítva: a közoktatásügyi kormányzat csak *formaképen* jegyzi, mint szintén illetékes hatóság a kiadott rendeletet, de annak minden részletét a birodalmi erdőmesteri hivatal dolgozta ki.

Ami természetes is, mert hiszen elsősorban *egy gazdasági ág elemi szükségletének a kielégítéséről, nem pedig pedagógiai kérdésekről* volt szó!

És bizonyos, hogy ez az egyetlen szilárd alap, amelyen az erdőgazdaság jobb jövője felépülhet. *Mert a tudománynak a gyakorlattal való kapcsolata csak fikció, ha arra intézményes biztosíték nincs!*

A magyar műszaki köröknek régi sérelme, hogy képviselőik az állami igazgatásban eddig nem juthatnak el az őket joggal megillető hatáskörhöz, mert hát jogász-állam vagyunk. De nem csekélyebb aggodalomra adhat okot a saját portánkon belül is az a körülmény, hogy *a súlyos felelősségre kötelezett erdőtisztikar egy mind jobban idegenné váló eszmekörből kapja az utánpótlást.*

Nem adhatunk igazat annak az álláspontnak, hogy más a tudomány és más a gyakorlat, s hogy az iskola padjaiból kikerült fiatalságnak úgylis előlről kell mindent odakint megtanulnia.

Ma sem időben, sem anyagiakban nem vagyunk olyan gazdagok, hogy a legcsekélyebb pazarlást engedhetnők meg magunknak.

Az erdészeti felsőoktatásnak minden erejével arra kell törekednie, hogy az általa nyújtott tudomány *közvetlenül és azonnal hasznosítható legyen*, mert minden más szempontnak a magyar erdőgazdaság látja mérhetetlen nagy kárát.

Ezért merem állítani, hogy nincsen senki, szakmáját igazán szerető kartársaink között, aki nem tartaná kívánatosnak, sőt elkerülhetetlenül szükségesnek, hogy *földművelésügyi miniszteriumunk*, mint a magyar erdőgazdaság leg-

főbb öre, ismét *maga vegye kezébe felsőoktatásunk irányítását.*

Ha kell, esetleg egy novella útján is!

*

A tanulmányrendhez, a tantárgyak megválasztásához és terjedelméhez nincsen sok hozzátenni valóm.

Jelenlegi hazai viszonyaink között szó sem lehet arról, hogy erdészeti felsőoktatásunkat tisztára gazdasági jellegűre formáljuk át. Mert hiszen erdőmérnökeink munkakörének jelentékeny részét teszik a műszaki feladatok, eltekintve attól, hogy az átfogó mérnöki képesítés végzettjeinek elhelyezkedését is lényegesen megkönnyíti.

A német reform politikai vonalvezetését utánozni ugyancsak fölöslegesnek vélném, mert köztudomású, hogy nincsen még egy szakma az országban, amelynek tagjai nemzeti szellem és hűség szempontjából olyan megbízható fiai lennének a hazának, mint az erdészek.

De a *közgazdasági látókörr*, a szorosabban vett *gazdasági érzék és a kereskedelmi fogékonyság elmélyítését* föltétebb fontosnak tartanám.

Hiszzen jelenlegi szolgálatomból is jó néhány példával tudnám igazolni, *mennyire indokolt a panasz, ami szakoktatásunknak ezen a téren mutatkozó hiányait éri.*

Idézem *Onczay** szavait, egyesületünk 1926. évi soproni közgyűlésén elhangzott előadásából: hogy az iskola padjaiból kikerült fiatalok „műszaki képesítésben, erdőgazdasági ismeretekben erős, gyakorlati irányban fel nem költött érdeklődésűek, akik a *saját pályájukkal kapcsolatos ipari s kereskedelmi vonatkozásokban nem eléggé járatosok s az elmélet iránt erősen hajlamosak*“.

A mai keretben, alig hiszem, hogy *az elméleti irányban való és egyre fokozódó eltolódás megállítható legyen!*

Csekély az érdeklődés a hallgatóság körében az idegen nyelvek és a *hasznos segédtudományok* — gyors- és gépírás, könyvelés stb. — iránt is.

* „Erdészeti Lapok“ 1926. 321. old.

Pedig nem egy esetben épen ezeknek a kellékeknek valamelyike jelentette a „sine qua non“-t az alkalmaztatásnál. Eltekintve attól, hogy *könnyebb mozgást, nagyobb áttekintést* és ezek révén gyakran bizonyos, — néha nagyon kívánatos — *fölényt* biztosítanak a szolgálat számos vonatkozásában.

*

Régi panasz az erdőmérnöki osztályunkon előadott tárgyak jórészének *túlméretezettsége*.

Ebből a szempontból nyugodtan hivatkozhatunk a német példára. Mert a germán alaposságot és ambíciót igazán nem lehet azzal meggyanusítani, hogy a tudományos színvonal leszállítása lenne a céljuk! Nem. Csak józanul számbaveszik, mennyi az, amire feltétlenül szükség van és a további kiépítéshez megfelelő alapot nyújt, a többit bátran és tudatosan félreterezik.

Mi már ott tartunk, hogy a tanulmányi időt 9 fél-évre kellett felemelni. Kijelentem, hogy ennek csökkentését nem tartanám helyesnek, mert hiszen azt főleg a műszaki tárgyak rovására kellene elvégezni. De a helyzet az, hogy *túlterhelt hallgatóságunk valóban nem látja már a fától az erdőt és végleg összetéveszti a szaktudást az osztályzattal!*

Pedig öntevékeny elmélyülésre, egy-egy részletkérdés iránti érdeklődésre, általános műveltségük gyarapítására, *a kartársi és társadalmi kapcsolatok fokozottabb ápolására* kellene buzdítani a fiatalokat. Hogy ne csak alaposan képzett erdészek, hanem egyben *teljes értékű emberek* is legyenek azok, akiket az iskola útnak bocsát.

Ezt azonban igazán csak minden fölösleges teher elhagyásával és — *csökkentett óraszám mellett* — *szemináriumok, szabadelőadások* stb. közbeiktatásával lehetne elérni.

*

Nem hagyhatom szó nélkül a *numerus clausus*-t sem.

Faji szempontok érvényesítésére nálunk ninesen szükség, de a felvételnek a középiskolai eredmények alapján való megszigorítása és az első szigorlat előtti erélyes rostálás (végleges eltávolítással) csak hasznára lenne karunknak.

Mert amennyire halálos bűn az érdemes fiatalságot hosszú éveken át állástalanságra vagy napidíjas vegetálásra

kárhozthatni, megfosztva őket a termékeny munka és család-alapítás lehetőségétől, éppen annyira vétkes könnyelműség feleslegesen növelni a versenyt olyan oklevelekkel, amelyeknek a birtokosai sem tudást, sem rátermettséget nem tudnak harcra vinni, legfeljebb — protekciót.

Nehéz és felelősségteljes feladat a helyes kiválasztás, de nagyban emelné az oktatás színvonalát is.

*

Utoljára hagytam — mert mint égetően sürgős és minél előbb megoldandó kérdéssel külön is kívánok vele foglalkozni — a gyakorlati kiképzést.

A német erdőgazdaság legfőbb intézőinek súlyos okuk lehetett, hogy a mindig szükségesnek érzett, de ezideig rendszertelenül, a nyári szünetekre, vagy csak a főiskolai tanulmányok elvégzése utáni időre beállított gyakornokoskodást *a főiskolai kiképzés szerves részévé tette* és megoldására a legnagyobb gondot fordítja.

Lapunk egyik legközelebbi számában bátor lesznek ezzel kapcsolatosan a magam nézeteit kifejteni.

De addig is nagyon örülnék, ha kartársaim némi figyelemre méltatnák a kérdést, különösen azok, akiknek a legtöbb alkalmuk van a fiatalsággal foglalkozni és megkísérelnék, hogy határozott *javaslattal* támogassanak bennünket.

Minden hozzászólást őszinte örömmel fogadunk, mert kötelességünknek érezzük, hogy a kérdés számára *a legnagyobb nyilvánosságot* biztosítsuk.

Dr. Mihályi Zoltán.

*

Reform der deutschen forstlichen Hochschulbildung. Von Dr. Z. Mihályi.

Nach eingehender Berichterstattung über die neue „Studienordnung“ weist Verf. besonders auf jene Einzelheiten hin, die auch in den ungarischen Fachkreisen besondere Beachtung finden dürften. Als solche sind zu nennen: der entscheidende Einfluss der obersten staatlichen Forstbehörden auf die Fachbildung, die Betonung der Wichtigkeit der praktischen Kenntnisse für die forstliche Laufbahn, die beschränkte Zulassung der Anwärter zum höheren Forstdienst, usw.

La réforme de l'enseignement forestier supérieur en Allemagne, par le Dr. Z. Mihályi.

Après avoir analysé en détail le nouveau „Plan d'études forestières“, appelé à constituer une base solide et rationnelle pour la formation des sylviculteurs, l'Auteur insiste tout spécialement sur les particularités intéressant la Hongrie.

Reform of German Forestry Universities. By Dr. Z. Mihályi.

The author gives a comprehensive view of the new „Order of Studies“ securing firm identical bases for education, and stresses some details very interesting for Hungary.
